

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Toespraak Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bij de opening van de Algemene Vergadering van het Model European Parliament, 1 oktober 2015

De tijd dat Europa een ‘ver-van-m’n-bed-show’ was, ligt ver achter ons. De Europese Unie leeft onder de bevolking. Dat bleek eerder deze week, toen bekend werd dat GeenPeil 440.000 handtekening heeft opgehaald voor een raadgevend referendum over het associatieverdrag tussen Oekraïne en de Europese Unie. Ook de onderwerpen waar jullie vandaag over debatteren, illustreren dat er steeds meer oog is voor problemen die niet ophouden bij de eigen landsgrenzen. Het asielbeleid is misschien wel het meest actuele thema. We hebben allemaal die foto op ons netvlies, van dat Syrische jongetje, dood in de branding van het Turkse strand bij Bodrum. Maar ook de financieel-economische situatie in de Zuid-Europese lidstaten en vrijhandelsakkoorden als TTIP roepen veel emotie op, en zetten aan tot discussie(s) over legitimiteit, solidariteit en autonomie.

Hoe je het ook wendt of keert: Europa staat in de schijnwerpers. In het parlement praten we over Europa. In Europa praten we met elkaar. En of je nu voor of tegen Europa bent, het is belangrijk dat politici actief deelnemen aan dat gesprek.

Dat is ook het thema dat we hebben gekozen voor de parlementaire dimensie van het EU-Voorzitterschap, dat loopt van 1 januari tot 1 juli 2016. In die periode organiseren we zes conferenties, waaronder twee themaconferenties; één over mensenhandel en één over energie. De overkoepelende boodschap die we willen afgeven, is dat we ‘samen bouwen aan parlementaire controle’. Wat ik zo mooi vind aan dit thema, is dat ieder woord een eigen betekenis heeft.

Samen wil zeggen dat nationale parlementen de handen ineen moeten slaan, om dingen voor elkaar te krijgen. De Europese Unie telt 28 lidstaten. Als individueel lid heb je maar weinig ruimte om invloed uit te oefenen op het Europese beleid. Samen komen we een stuk verder. Zo hebben parlementen sinds enkele jaren de mogelijkheid om een zogenaamde gele kaart te trekken, wanneer ze het er niet mee eens zijn dat wetgeving op Europees niveau plaatsvindt. Dat kan alleen als parlementen dit gezamenlijk doen, met minimaal één-derde van alle parlementen.

Dit samen optrekken is iets dat al enige tijd gebeurt, bijvoorbeeld in internationale parlementaire bijeenkomsten, ook met het Europees Parlement. Maar het kan beter: we zouden elkaar nóg vaker kunnen betrekken bij bijvoorbeeld standpuntbepaling over Europese dossiers. Dat hoeft niet altijd live, dat kan ook via telefoon of videoconferenties. Overigens heeft ook de Voorzitter van de Europese Commissie, Jean-Claude Juncker, tijdens zijn State of the European Union gezegd dat de Europese Commissie zal nadenken over een sterkere rol van nationale parlementen in de EU-besluitvorming. Heel positief!

Het woord bouwen laat zien dat we er nog niet zijn. De Nederlandse Eerste en Tweede Kamer vieren dit jaar hun tweehonderdjarig bestaan. We behoren tot de oudste parlementen ter wereld. Europa daarentegen is een hele jonge bestuurslaag. Het Verdrag van Lissabon is pas vijf jaar oud. Europa staat nog in de kinder- of zelfs in de babyschoenen, zeg ik wel eens. Structuren moeten zich nog zetten, en dat kost tijd én een actieve inzet.

Parlementaire controle, tenslotte, is de kern van ons werk. Het parlement is er om de regering te controleren. Dat geldt op nationaal niveau, maar ook voor Europa. De Tweede Kamer controleert de Europese inzet van onze regering. Zo houden we bijvoorbeeld altijd een debat, voordat een minister afreist naar een Europese vergadering. En nu parlementen, sinds het Verdrag van Lissabon, de mogelijkheid hebben om rechtstreeks mee te praten over Europese wetgeving en hierover hun mening te geven aan de Europese Commissie, controleren we in zekere zin ook de Europese Commissie. We kunnen invloed uitoefenen op Europese wetgeving, die vaak een directe impact heeft op ons dagelijks leven hier in Nederland.

Misschien vertel ik niets nieuws. In aanloop naar vandaag hebben jullie je verdiept in actuele, maatschappelijke problemen, in Europese wet- en regelgeving en in grensoverschrijdende samenwerkingsvormen. Ik ben blij dat er een generatie opstaat die actief, enthousiast en betrokken is. Die een opvatting heeft, en die gelooft dat je als politicus het verschil kunt maken. Ik wens jullie een goed en constructief debat toe. Ik hoop dat 'samen bouwen aan parlementaire controle' ook voor jullie een leidend thema is, en dat jullie de conferenties tijdens het EU-Voorzitterschap volgend jaar via de livestream zullen volgen. Maar bovenal hoop ik dat deze conferentie jullie inzicht in het parlementaire werk in Nederland en in Europa verder vergroot, en dat het bijdraagt aan de stappen die jullie in de toekomst zullen zetten... misschien wel hier in de Tweede Kamer.